

KRITIČARI I KOLUMNISTI

knjige

Miljenko Jergović

Witold Gombrowicz: Trans-Atlantik

Ako vam se zažari domoljubni vrijed od tih iznimno rijetkih pljuvača po svemu hrvatskome - Dežuloviću, Tomiću, postoji li treći? - poslušite se ovim veličanstvenim romanom, klasikom poljske i europske književnosti, romanu u kojem je pisac, i to iz emigracije u Buenos Airesu, opandrio po svemu što je poljsko. Knjiga je zabavna i pametna, i navest će vas da na plaži razmislite ima li među preživjelim Hrvatima još poneki stvarno dobar pisac.

Orhan Pamuk: Istanbul

Dovraga, zašto su ovakve knjige toliko rijetke? Kada pročitate "Istanbul", privat-

nu nonfikalnu priču o gradu, zažalite što se niste tamo rodili i odrasli, što vam Pamuk nije

brat, rođak ili barem kum, pa da vam sve ovo još jednom i potanko ispriča. A onda zažalite i što ste pročitali ovu genijalnu knjigu, pa je više nikada nećete čitati prvi put. Osim što je pohvala Istanbulu, "Istanbul" je knjiga posvećta svakome gradu. Kada je sklopite, Zagreb vam nakon povratka s ljetovanja sine nekim ljepšim sjajem.

Tom McCarthy: K

Upozoravam vas, ovo je luda knjiga, pa bi me mogli i proklinjati što sam vam je preporučio. Radnja se zbiva početkom dvadesetog stoljeća, dijelom na nebu iznad Europe u vrijeme prvih zračnih bitaka. Vrlo vjerojatno ćete je čitati a da nećete znati što čitate, ni o čemu se tu zapravo radi. Ali rečenice, rečenice, rečenice, lijepe hipnotički snažne rečenice, obujmit će vas kako to može samo velika književnost. I nimalo vas neće biti briga o čemu se tu radi. Samo se opustite, na odmoru ste, a pred vama je život i ništa više.

Inoslav Besker

Snježana Banović: Država i njezino kazalište

Prokazujući mehanizam kojim je država (u konkretnom slučaju Hrvatska, pa još i Nezavisna) manipulirala kulturom (u konkretnom slučaju onim na Trgu Franje Josipa, pa kralja Aleksandra, pa Ante Pavelića, pa

maršala Tita, sljedeći se čeka), autorica zapravo pokazuje subalternu funkciju bilo koje institucionalizirane kulture kao lakmusa represivne tolerancije, koja je pravo zrcalo bilo kojeg režima.

Slavko Goldstein: 1941. - Godina koja se vraća

Goldstein nam je ponudio kristalno zrcalo u kojemu možemo vidjeti što smo, zapravo, sve kadri kada nam se "poklope karte". Izvrsno štivo za momente kada smo veoma ponosni na sebe i kada nosimo majicu tipa "Hvala Ti, Bože, što sam Hrvat!". Treba je čitati, ne zato da bi nam se zgadio neki Hrvat nekada davno, nego da takvoga Hrvata zatučemo u sebi, kada se javi iz crnog prikrajka duše. Ostali neka čitaju svoje goldsteine.

Stéphane Hessel: Pobunite se

Ne dajte da vas zavede netočan i tendenciozan naslov u prijevodu. Hessel nas ne nuka da se pobunimo, nego da se indigniramo, da se gnušamo nad nepravdama i tlačenjima premda smo se na njih već navikli i naizgled oguglali. Hoće li naša reakcija biti pobuna ili neka drukčija akcija - stvar je naše savjesti i slobode. Izvrsno štivo u ambijentu ljetnog potrošaštva: mi u Zrče, a iz vlasti nas prče.

Aleksandar Dragas

Dr. John: Locked Down

Dan Auerbach iz The Black Keysa efektno je "pomladio" pijanističku i R&B legendu New Orleansa, retro-modernim pristupom i hvatanjem prečica između jaza i francuskog vodvilja, soul i ska glazbe, swamp rocka i Afrike, bluesa i reggaea, funka i hip hopa. Spomenuti žanrovi, uz neizbježnu vudu magiju i buntovnost Dr. Johna koji više svira orgulje negoli klavir i marlijevski zaziva "rebeliju i revoluciju kao posljednju soluciju", tvore savršen "gulaš", sočan i ukusan koliko i "složenci" iz kasnih 60-ih i ranih 70-ih poput "Gris-Gris", "Gumbo" i "In The Right Place".

Neneh Cherry & The Thing: The Cherry Thing

Prvo u Rip Rig & Panic s očuhom, jazz-trubačem Donom

Cherryjem, a kasnije u eksplozivnoj, ali ne baš plodnoj i konzistentnoj solo karijeri, Neneh Cherry najavila je velike stvari koje nam je potom ostala dužna. Netom objavljen povratnički album, uz švedski free-jazz trio The Thing, dio je duga koji Neneh vraća publici, posebice ljubiteljima spomenute jazz-punk grupe Rip Rig & Panic, ali i i svima koji vole glazbene avanture u stilu fenomenalnih free-jazz i avant-blues tretmana punk klasika poput "Dirt" The Stoogesa ili "Dream Baby Dream" Suicidea. Hrabro i neočekivano djelo.

Black Uhuru: Chill Out

Početkom 80-ih godina genijalan reggae band Black Uhu-

CD-i

Evidencijski broj / Article ID: 12753764
 Vrsta novine / Frequency: Dnevna
 Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
 Rubrika / Section: Nekretnine

MAGAZINA ODABRALI SU NAJBOLJE IZ SEZONE

filmovi na festivalima

LJETO 2012.

Mali vodič za kulturne potrošače u doba dokolice

Preporuka knjiga, filmova i glazbe nezaobilazan su dio svakog ljeta, onog doba godine kad većina ljudi vjeruje da će imati dovoljno vremena da nadoknadi barem dio onoga što su propustili. Pitanje za što se odlučiti stoga se često postavlja, a u skladu s tradicijom, kolumnisti i kritičari Jutarnjeg lista napravili su svoje liste s po tri naslova. Nisu bili ograničeni vremenskim okvirima nastanka tih djela. Uvjet je bio da je samo jedan naslov bio recentniji, a ostalo je bilo prepušteno njihovim ukusima. Na listama su se tako našli klasici i nobelovci, jaka domaća publicistika, aktivističke knjige, filmovi koje možete pogledati po skorašnjim festivalima, blockbusteri i televizijske serije, noviji i stariji albumi, blues, jazz, reggae i njima srodni žanrovi i hibridi ali i ljetni pop - klasik. Svima zajedničko je da će korisno ispuniti vrijeme, ako vremena za odmor budete imali. (A.P.)

ru, pojačan ritmovima i produkcijom tada najjače ritam sekcije na svijetu Sly Dunbar & Robbie Shakespeare, snimio je barem tri klasika žanra.

Premda su "Sinsemilla" i "Red" nešto cjenjeniji, "Chill Out" je finale modernizacije i elektronizacije roots-reggae glazbe u režiji Black Uhuru; modernizacije koja će ubrzo, globalno, otići u nekim neukusnim smjerovima. "Chill Out" na 30. obljetnicu objavljivanja zvuči poput klasika, a valja i konstatirati kako je nekoć chill out bio nešto mnogo smislenije od onog što znači danas.

Ante Tomic

Mixtapes
Even On the Worst Nights

Četvero provincijskih šmokljana iz Ohia, jedna umjereni slatka

crnokosa djevojka i tri mladića na rubu pretilosti, izvanredan su izbor za ljetni tulum. Neobuzdani, vedri punk rock, jednostavan kao što samo punk rock može biti. Praskavi akordi, zarazni višeglasni refreni i očaravajuća vještina da se čitava stvar napravi u dvije minute, ili čak manje. Ako već na drugu pjesmu ne počnete radosno skakati, javite se svome liječniku opće medicine. Nešto pouzdano nije u redu s vama.

Corey Harris
Greens From the Garden

Ploča za jedan od onih plažnih kafića od trske u kojima posljednjih nekoliko desetljeća sviraju samo Bob Marley ili Manu Chao, a vlasnici su previše napušeni ili lijeni ili oboje da išta promijene. Opičeni blues album u kojemu se zvuk delte miješa s karijskom i kreolskom muzikom, razbludni

honky tonk klavir s glasanjem zrikavaca, a dixieland puhači s kikotom starih crkinja. Opa-ka, pogana muzika. Dok je slušate, čitavo vas vrijeme prati neugodan osjećaj da će vas aligator ugristi za nogu.

The Beach Boys
Endless Summer

Stariji nezadovoljno govore da ljeta prije nisu bila ovakva, a stvar je u tome da prije pedeset godina ljeta zapravo nije ni postojalo. Ljeto je osobno izmislio Brian Wilson iz Beach Boysa. Dvostruka kompilacija njihovih najboljih stvari, neodoljivih muzičkih priča o plažama, djevojkama i automobilima, potpuno je neizostavna u prtljazi za ljetovanje, u kategoriji s kostimom za kupanje i kremom za sunčanje. Prekrasne, sretne pjesme koje je napisala očajna, sjebanja osoba.

Jurica Pavić

Koriolan
 (Ralph Fiennes - festival u Puli)

Hrvatska publika još nije vidjela intrigantnu ekranizaciju Shakespearea koju je glasoviti glumac Ralph Fiennes snimao u Kotoru i Beogradu. Sad je napokon imamo prilike vidjeti, a dodatni bonus pulske projekcije je što Fiennesov antički spektakl možete gledati u "prirodnoj inscenaciji" - rimskoj areni. Shakespeareov zaplet o generalu koji se razočaran izdajom okrene protiv vlastite zemlje i pridruži dušmanima Volšćanima Fiennes je ekranizirao efektno koristeći ex Yu lokacije. Poigrao se asocijacijama na jugoslavenske ratove

devedesetih, pa Volšćani tako podsjećaju pomalo na Hrvate, a velik dio filma događa se u beogradskoj skupštini koju pamtimo s nebrojenih prijenosa dramatičnih sjednica.

Holy Motors
 (Leos Carax - festival u Motovunu)

U jednoj se filmskoj sezoni snimi mnogo dobrih filmova, ali malo filmova za koje možete reći da nisu nalik ni na što što ste u životu vidjeli. A "Holy Motors" Leosa Caraxa

takav je film. Nekadašnji vunderking francuskog "cinema du looka" snimio je film koji je nesvakidašnja smjesa egzistencijalističke alegorije, društvena farse i filmofilske stilske vježbe. Svega tu ima, od automobila koji razgovara, obitelji čimpanza, do jetkog zafrkavanja na račun filmskih žanrova i konvencija.

Samo vjetar
 (Bence Fliegauf - festival u Vukovaru)

Podunavski festival u Vukovaru donosi nekoliko vrlo dobrih filmova poput Petzoldove "Barbare" ili Mungiuova "Iza bregova". No, u svjetlu ružnog izгона Roma iz Škabrnje možda vrijedi upozoriti na mađarski film "Samo vjetar", koji pripovijeda o nasilju nad Romima u susjednoj zemlji. Fliegauf se proslavio intrigantnim eksperimentalnim filmovima, među kojima je i kulturni "Dealer". U neveselim okolnostima sadašnje Mađarske odlučio je napraviti politički film, no film koji je ujedno i stilski zanimljiv i kulturno slojevit.

serije na DVD-u i filmovi u kinu

Nenad Polimac

Vitez tame: Povratak

Posljednje izdanje mračne trilogije kojom je Christopher Nolan osvjedožio zamrlu franšizu o Batmanu. "Dvojku" je fantastično uzdigao pokojni Heath Ledger, a vidjet ćemo što se nudi u završnom filmu, koji se 21. srpnja počinje prikazivati u zagrebačkom IMAX-u, a tjedan dana kasnije i u drugim hrvatskim kinima. Glavni negativac ovaj put je britanski glumac Tom Hardy, Anne Hathaway je Catwoman, dok Christian Bale opet utjelovljuje psihotičnog Viteza tame. Nolan je doveo u ekipu i Marion Cotillard i Josepha Gordona-Lewitta iz svog pretencioznog blockbustera "Početak".

Spirala

Za razmjerno skromnu cijenu putem britanskog Amazona možete naručiti prve tri sezone

fenomenalne francuske krimi serije, koja među poklonicima televizijskih dragulja uživa visoku reputaciju. U prvim epizodama istražuje se tko je ubio i unakazio mladu Rumunjku, a protagonisti su nemilosrdna pariška murjakinja (Caroline Proust) i njezin pomoćnik koji uživa u prostitutkama i kokainu (Thierry Godard). Policijski i sudski sistem toliko su korumpirani da vam se isprva čini da nitko ne može završiti iza rešetaka. Svojevrsni je fenomen kako takvu seriju dosad nismo gledali na našim malim ekranima.

Pravednik

Ima li bolje preporuke za ovu seriju od činjenice da ju je kon-

cipirao danas najvažniji američki pisac krimića Elmore Leonard i po njoj napisao svoj novi roman "Raylan". Junak je šerif iz Kentuckyja s velikim svijetlim šeširom (izvršno ga igra Timothy Olyphant), koji u odlučnom trenutku običava izazvati svoje protivnike na dvoboj pištoljima. Budući da je u pitanju Leonard, ne očekujte konvencionalno fabuliranje, a tako slojevit likove rijetko ste kad vidjeli na američkoj televiziji. Izvorni naslov je "Justified", dosad su u Americi emitirane tri sezone, koje bez problema možete naručiti putem Amazona.